

Omgevingsproces Ternaard

4 december 2017

De Gemeeynt

De Gemeynt: 'dorpse' oplossingen voor mondiale problemen

- Coöperatie van zelfstandige adviseurs, denkers en entrepreneurs
- Ons werk: faciliteren van transitie naar een duurzame samenleving
- Zoeken naar breed gedragen duurzame oplossingen
- Gemeynt: oud-Nederlands begrip voor 'woeste gronden'
- Metafoor voor wat we willen, voor wat we doen, en voor hoe we werken

RCR en Omgevingsproces

Bestuurlijk Overleg in kader RCR [Gemeente, Provincie, Wetterskip, NAM, Ministerie EZ] heeft besloten:

- Inzet van een Omgevingsproces:
 - Versterken van de vitaliteit en kansen van het gebied
 - Vooraf borgen dat *als* gaswinning plaatsvindt, de effecten en risico's zijn geminimaliseerd en indien nodig gecompenseerd
 - Er vooraf overeenstemming is over de afwikkeling indien die effecten zich toch voordoen
 - Zorgen van betrokkenen aandacht geven en zoveel mogelijk wegnemen
- RCR (vergunningaanvraag NAM) en Omgevingsproces lopen parallel
- RCR maakt tijd voor het Omgevingsproces
- *Gezamenlijke* verantwoordelijkheid van BO
- In stappen, met tussentijdse besluiten

De gangbare route voor grote energie/infra projecten en plannen (zoals gaswinning)

Landelijke overheid voert regie en besluit:

- Kenbaar maken projectvoornemen door initiatiefnemer
- Inwerkingtreding Rijkscoördinatie-regeling (RCR): regelt en stroomlijnt de besluitvorming
- MER proces → Zienswijzen en bezwaren → Voorwaarden en regels

Kenmerken:

- Facilitatie van traject van vergunningsaanvraag
- Inspraak op wettelijke bepaalde momenten
- Plan mag pas worden uitgevoerd als aan wettelijke voorwaarden (inhoud: vereisten, en proces: inspraak) is voldaan
- Een 'ja, mits ...' model
- Wettelijk vastgelegd, blijft geldig

Die route kan spaak lopen want

1. Grote energie/infra projecten en plannen stuiten lokaal op weerstand, bijv:

- Barendrecht - CO₂-opslag
- Groningen – gaswinning
- Wind op land, e.a.

2. Leiden tot vragen:

- Zijn ze wel nodig, wat zijn de lokale gevolgen, wie ontvangt de lusten en wie de lasten?
- Kan het anders?

3. Belanghebbenden willen betrokken worden:

- Aandacht voor hun zorgen, wensen en (gedeelde) belangen
- Aandacht voor lokale / regionale ontwikkelingsperspectief
- Kan voorgenomen project bijdragen aan de gewenste ontwikkeling?
- Kunnen *vooraf* afspraken worden gemaakt?

De Gemeeynt

Er is ook een ander model waarin

- Vooraf breed gedragen overeenstemming over gewenste kwaliteit van leven, wonen en werken wordt gezocht
- Nieuwe balans tussen lokaal belang en ambitie en nationaal belang wordt vastgesteld
- Het voorgenomen project beoordeeld wordt in het licht van die nieuwe balans
- Naast Nut & Noodzaak ook Wenselijkheid van het project centraal staat

Omgevingsproces als nieuw model

Omgevingsproces is:

- Proces dat wordt doorlopen om
 - Tot breed gedragen overeenstemming te komen over de gewenste kwaliteit van leven, wonen en werken
 - Evenwicht te vinden tussen wat lokaal belangrijk en gewenst wordt en wat nationaal belangrijk is
 - Vast te stellen of en hoe het project kan bijdragen aan wat lokaal belangrijk en gewenst is
- Een proces waar bewoners en belanghebbenden mede-eigenaar van zijn
- Versterking van het lokale perspectief is leidend
- Combinatie met RCR (NB: wettelijke vereisten blijven gelden)

Waarom een Omgevingsproces in Ternaard?

1. Regionaal/lokaal:

- Zorgen over mogelijke gaswinning
- Fries Manifest: standpunt over gas- en zoutwinning
- Wens: aandacht voor gebied centraal
- Krimpregio
- Noodzaak ontwikkeling

1. Nationaal:

- Rijkscoördinatieregeling (RCR) regelt en stroomlijnt besluitvorming:
 - Notitie Reikwijdte en Detailniveau
 - MER
 - Voorkeursalternatief: keuze boor/productielocatie en leidingentracé
 - Inpassingen en onderliggende besluiten
- Besluit EZK: Ternaard is 'pilot' voor bereiken van maximale betrokkenheid van bewoners en belanghebbenden

Stappen in het Omgevingsproces (1)

Op hoofdlijnen:

1. Startbijeenkomst

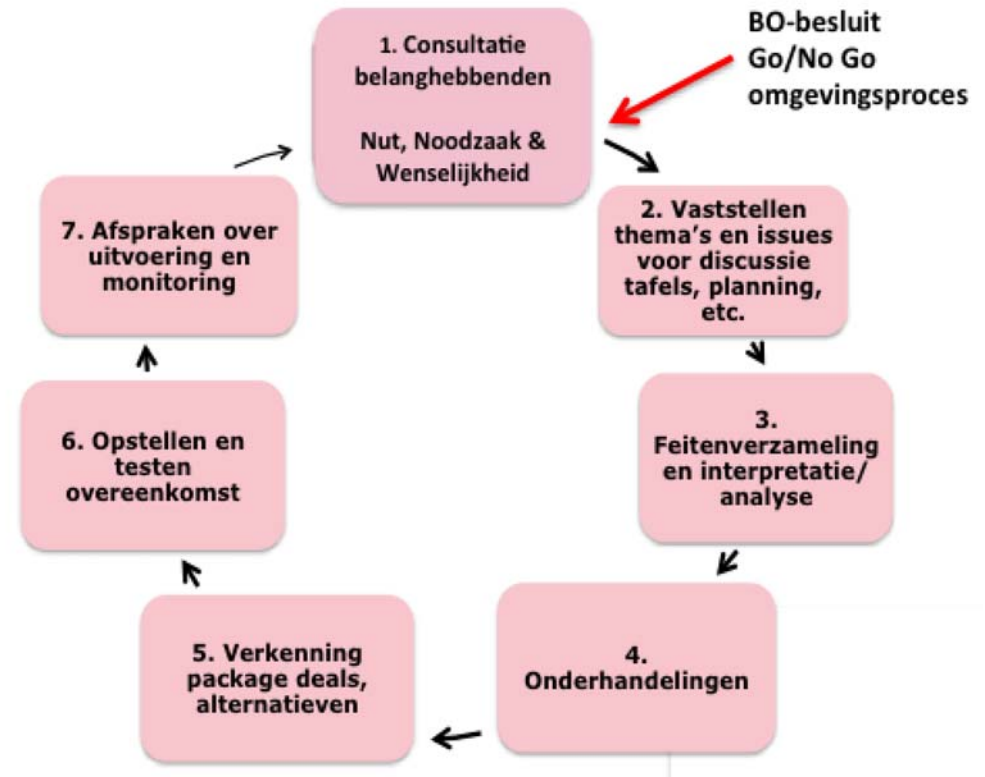
1. 'Kwartiermakersfase' (dec'17 - maart'18):

- a. Nut & noodzaak analyse: argumenten voor en tegen helder krijgen; hoe goed is de onderbouwing?
- b. Gesprekken met belanghebbenden over belangen, zorgen, ontwikkelperspectief, belangrijke ontwikkelthema's, wensen en ideeën
Ook: is er een rol voor gaswinning in de visie op ontwikkeling?
- c. Besluit in BO: gezamenlijke voortzetting van het Omgevingsproces op basis van a. en b.

Stappen in het Omgevingsproces (2)

Indien ja, dan
Uitvoeringsfase, vanaf
april '18:

- a. Gezamenlijke vaststelling onderhandelings thema's
- b. Feitenverzameling
- c. Onderhandelingen: 'tafels' met belangrijkste onderwerpen: mogelijke deelakkoorden
- d. Naar een *mogelijk* totaal akkoord
- e. Opstellen overeenkomst
- f. Afspraken over uitvoering en monitoring
- g. Akkoord ja/nee

*Onafhankelijke
procesbegeleiding*

Mogelijke uitkomsten Omgevingsproces

- Akkoord mogelijk?
Ja, dan → gezamenlijke uitvoering van het akkoord;
voorwaarden waaronder dan gaswinning kan plaatsvinden
zijn dan vooraf afgesproken
- Akkoord niet mogelijk?
Nee, en wil NAM toch gaswinning
Indien ja:
 - dan kan het vergunningenproces onder de RCR een vervolg krijgen
 - Bewoners en belanghebbenden: wettelijke procedures, bezwaarIndien nee:
 - Regionale partijen (Gemeente, Provincie, Wetterskip, andere betrokkenen) verder met Omgevingsvisie, energietransitie etc.

www.gemeynt.nl

Tank jo wol !